

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
na mesec 4:50	

Vprašanjem glede inšertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravičeno (spodaj, dvoršice levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoče poslati:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 18—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 84

Pomen jugoslovanskega vprašanja.

(Govor poslanca dr. Smoljaka v državnem zboru dne 18. julija t. l.)

IV.

V očigled te izjave, v očigled tisočim in tisočim narodnih izjav s stotimi soči podpisov za jugoslovansko državo, v očigled dejstva, da od vseh 250 jugoslovanskih poslancev v monarhiji ni niti 20 takih, ki bi se ne strinjali v vsem z zahtevu po združenju od njih zastopanih Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotno, svobodno državo, vprašamo mi, kako je mogoče, da oficijelni organi še vedno trdijo, da naš narod ne mara takega ujedinjenja, ampak da stremi za delno rešitvijo, ki bi ga pustila v dosedanj odvisnosti od Nemcev in Madžarov. Sicer pa lahko v vsakem času nov formalen, seveda vsakomur očrnilen, popolnoma svobodno plebiscit se enkrat in ako treba stokrat potrdi, da tvorijo od maja lanskega leta naprej zastopane jugoslovanske aspiracije željo in zahtevo pretežno večine našega naroda. (Tako je!) Sicer pa to niso nikake nove aspiracije. Že ves čas, odkar smo izgubili narodno samostojnost, se kaže pri nas kakor pri malokaterem drugem narodu v vseh panogah narodnega življenja, v narodni poeziji, v umetnosti in v politiki, težnja za osvoboditvijo in zopetnim združenjem po kruti usodi ločenih bratov. (Medklici in nemir.) Podpredsednik Simonovič: Prosim, gospodje mir! (Daljni medklici in nemir.) Poslanec dr. Smoljaka nadaljuje: Omeniti hočem le tri imena slavnih in velikih ljudi našega naroda: Gundulič, ugledni patricij 17. stoletja iz Dubrovnika, naš največji pesnik, nas je učil, naj ljubimo svobodo in svoje slovanske brate; Kacic, dalmatinski redovnik iz 18. stoletja, čigar pesmarico najdemo v vsaki kmečki bajti, je opeval našo narodno preteklost in postavil v središče slavne slike iz naše zgodovine pravoslavne srbske carje, čeprav je bil sam katoliški duhovnik, Strossmayer naposled, svetovnoznani hrvatski škof iz 19. stoletja, je posvetil celo svoje življenje, vse svoje bogate dohodeke in svojo izredno nadarjenost kulturnemu ujedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Njegovo delovanje je rodilo kot zrel sad današnji močujoči jugoslovanski pokret. Krona njegovega dela je naša akademika znanosti in umetnosti, ki obstoji že nad pol stoletja — in veste pod katerim imenom? Pod onim imenom, o katerem pravite, da smo ga šele sedaj iznašli: pod imenom »jugoslavenska akademika«. Po štututih te akademije potrdi vsakokratnega predsednika cesar in kralj v svoji lastnosti kot kralj Hrvatske. Kljub temu nočejo priznati ogrski ministri eksistence jugoslovanskega naroda in upravičenosti jugoslovanskega imena. (Čujte, čujte!) Tudi oba imenovana pesnika iz naše preteklosti ne delata razločka med Srbi, Hrvati in Slovenci. Imata jih za enega in istega naroda, za katerega sta rabila že takrat pred večimi stoletji skupno ime »Slovinci«, ki odgovarja po svojem zmislu današnjemu izrazu »Jugoslovani«.

Odkar so prišli Jugoslovani v času od 6. do 10. stoletja v svoja sedanja bivališča, jih razni papeži, nemški cesarji, arabski učenjaki in bizantinske oblasti v vseh historičnih dokumentih označujejo za enoten narod z imenom »Slavie«, »Slaveni« ali »Slavoni«. Imeni »Srb« in »Hrvat« se pojavita šele mnogo pozneje. Pomenjata najprej državljansko pripadnost, pozneje postaneata sicer narodni imeni, ne moreta pa se razširiti čez ves narod. V onih delih, ki niso pripadali niti hrvatski niti srbski državi, se je prvotno ime »Slovinci« ohranilo še zelo dolgo, pod identičnim izrazom: »Slovenci« celo do danes. Tudi tujci so smatrali Jugoslovane vedno za en narod in jih tako tudi označevali. Ker niso imeli, oziroma niso poznali skupnega imena, so kovali razne skupne označbe kakor Ilirci, ilirski Slovani, iadranski Slovani, jugozapadni Slovani. Preprosto ljudstvo v Italiji imenuje vse Jugoslovane brez razlike Schiavoni — kdo ne pozna znamenite »Rive degli Schiavoni«? — Imena Srb ali Hrvat kot narodna imena so priprostemu Italijanu neznan.

Zagrebsko pismo.

Zagreb, 29. julija.

Podban dr. Vinko Krišković je torej podal demisijo. S tem stopa s političnega področja — ali začasno ali za vedno, se ne ve — mož, ki so ga nekateri imenovali »zli duh hrvatsko-srbske koalicije«. Dr. Vinko Krišković je profesor upravnega prava na hrvatskem vseučilišču in eden najboljših poznavalcev svoje stroke; zato je on bil sekcijski šef uprave ali hrvatski »notranji minister« brez tega naslova. Prepričan unionist je bil že od nekdaj in je prav zato lahko veljal madžarski vladi za nekakšen zalag »zanesljivosti« sedanje hrvatske vlade. Sedaj je odšel, na naglem in brez vidnega političnega povoda. Nekateri govore, da zaradi slabega zdravja, drugi, da zaradi osebnih in stvarnih nasprotstev proti banu. Kakšna so ta »stvarna« nasprotstva, nikdo ne pove in bržčas tudi nikdo ne ve.

Za novega podbana pride, kakor se je sivočasno mnogo govorilo, menda dr. Danilo Dimović, politično izvanredno prevejan in sposoben človek, pred kratkim še vodja srpske preloporunistične stranke v Bosni. Kadar govorim z njim, me po izrazu svojih oči, po svojem obrazu, tišem mirnem in prepričanem razlaganju zelo spominja na pokojnega dr. A. Dermoto. Z Dimovićem bi koalicija na znotraj gotovo pridobila.

Toda za enkrat ni akutno vprašanje, ali bo dr. Dimović ali kdo drugi novi podban, nego ali ostane sedanj ban ali pojde. Malokateri ban je že tolikrat »šel« in vendarle ostal, nego sedanj. Pri tem pa se nikdar ne ve, kdo je zapravo oni, ki bi ga rad odstranil. Vsake tri mesece se pojavi vest: Na Hrvatskem je kriza. Velik halo, vsi stikajo glave, ban se pelje v Pešto, včasih tudi na Dunaj — krize ni. Ban ostane. To pot je stvar bila malo ostrejša. Celo madžarsko novinstvo je kakor na komando zalajalo: Na Hrvatskem ni reda! Ban mora proč! Hrvati silijo proč od »matere zemlje«, »Jugoslovanska hidra dviga glave« itd. itd. Pri tem so prodajali Madžari o Hrvatih take oslarije, da jih še kakšen »California Daily Weekly« ne bi. Nič, prav nič se ti ogrski novinarji niso med vojno naučili, danes jim je Hrvatska še vedno del Ogrske, provinca, in niti ona trohica samostalnosti jim ne gre v glavo. Ugleden Madžar — menda baš Andrasy, če se ne motim — je sivočasno rekel, da se ogrski listi bavijo s Hrvatsko le, kadar se je zgodil kakšen škandal. In kakšen škandal se je zgodil sedaj?

Anton pl. Mihalovich je sedaj že nad leto dni ban. V poslednjem letu se je marsikaj izpremenilo, zlasti pa v srcih in glavah naroda. Seveda ni to niti banova zasluga niti njegova krivda, ker nimajo vse te premembe mnogo stika z vlado. To je v zraku. Bacillus jugoslavicus, in vojni vihar ga raznaša dalje. Frankovci hočejo ta bacillus izločiti in rešiti Hrvatsko — za sebe. To so oni že vedno hoteli, pa so zato hodili k Potioreku in Conradu von Hotendorfu, v Tešin, v Pešto, na Dunaj, Sarajevo in na razne militerkomande, pisali memorande, pisma, konferirali itd. Posebno so se odlikovali konfident dr. Vladimir Sachs, redaktor »Hrvatske«, odvetnik; saborska poslanca dr. Ivica Frank in dr. Aleksander Horvat, ter policijski uradnik Košutić. To delovanje je bilo banski vladi že dolgo znano, in ko so sedaj Frankovci zopet enkrat krošnjali s svojo robo in udanostjo po svetu ter denuncirali, da se je kar kadilo, je ban z odločno gesto predal manjši del materiala javnosti. S tem je za nas odkril smrdivo greznico stare politične korupcije. Od veleizdajkega procesa žalostnega spomina, od blazne fiedjungovščine pa do tega odkritja je samo časovna razdalja, bistveno se pa te mahinacije krijejo. Narodni elementi naj bi se onemogočili, na vlado naj bi prišla najhujša reakcija, oni, ki so sivočasno sestavljali tu doma legije (pozdravljeni od Lampeta do Šusteršiča in podpirani od njega s paralelno akcijo, ki se še danes nadaljuje). Ban je odkril narodno veleizdajo. To je storil tem lažje, ker je med tem šel tudi Conrad potioreka in ker je sedaj sploh nekam južnejša klima nad Srednjo Evropo . . .

Nasproti Ogrski to seveda ni bilo nikakšno odkritje. Tam so vse to že zdavnaj vedeli. Odobraval niso, ker je Tiszov persekucijski sistem vendar drugačen, nego je bil Stürgkhov: »Vse to ti dam, če pred me padeš in me moliš«. Odtod na Hrvatskem narodna vlada z vedno neizgovorljivo grozno armature in komisarija, toda samo z grozno.

Frankovcem se je zahotelo do korita, a politično oni niso všeč Madžarom, ker so centralisti, ker bazirajo svoje koritarstvo na Dunaj in na vojaški centralizem. Če imajo Madžari izbero, so jim Frankovci končno le še večje zlo. Ne vedo, ali se jih lahko pozneje še odkrižajo in z lumpom treba — po Fouchéu — imeti posla le, če drugače ne gre. Drugače pa gre, zato najbrž ban ostane. Vprašanje njegovega odhoda ni aktualno.

Čemu ves vrišče? Ali so Frankovci uplivali na podmitljivi ogrski tisk, ali so tu še druge intrige vmes, to je težko razpoznati. Oficijelna korespondenca je banovo demisijo dementirala, odšel je formalno le podban, vsi drugi dogodki so pa še v temnem krilu bodočnosti.

Po nekih dogodkih poslednjih dni bi se morda vseeno dalo sklepati, da postajajo v Pešti nervozni in kakor bi hoteli »tam doli napraviti red«. Toda to je postransko. Ves naš narod in ves svet preživlja danes krizo, morda največjo v svoji zgodovini, krizo, o kateri nikdo ne ve, niti kako se bo razvila niti kako končala. Gotovo je samo, da nje razvoj ni in ne bo idiličen in da bodo potresi, ki nas še čakajo, burnejši od onih, ki so z nami. Vojna ne bo končala tako, kakor sedaj živi, v letargiji. Človek bi moral zares živeti v pustinja z glavo v pesku, da ne vidi, kako so drugod in pri nas zavalovile narodove mase do svojih globlin in s kakšnimi nadami in s kakšno odločnostjo pričakujejo bližnje bodočnosti. Če pomislimo vse to, se nam zdi banska kriza nekaj malenkostnega. Za sedaj naj Madžari »tu doli delajo red«, če hočejo, — dokler še gre. Potem si ga napravimo sami.

Madžarska agitacija v Bosni.

Grozdi je sicer še vedno prekliso in tudi v. Shekovi in Pilarovi načrti so menda padli v vodi. Avstrijski generalni štab in glavni stan ta hip nimata dovolj politične sile, da izvedeta »državni udar«, ter imata poleg drugih nevednosti tudi še posla s trdovratnimi Ogrci, ki so potom Urmanczyjeve interpolacije malo poropotali po vodstvu in zahtevali za sebe več generalov, več moči, več, več, več . . .

Vkljub temu pa bi Madžari zelo radi dobili Bosno. Posebno se jim hoče bosanskih rudnikov in host, pa tudi sicer — Dalmacija in morje sta blizu . . . V svečanu je mejni grof Pallavicini potoval v Mostar in Sarajevo ter prišel v dotiko z vsemi vodilnimi službenimi in »konfesionalnimi« osebnostmi. Potem je s svojim političnim misteriozom prišel katoliški škof Varadi, da pridobi (katoliške) Hrvate za Ogre, a razven tega so potom brojnih emisarjev in še posebno po sarajevskem pravoslavnem metropolitu Setici pričeli veliko agitacijo pri bosenskih Srbih. Na Khuenov način — to je, da razdele Srbe od Hrvatov in obljubijo prvim vse mogoče ugodnosti, upravne, ekonomske, obetajo v Bosni — čisto srpski kurz (dočim Hrvatov obetajo čisto hrvatski kurz). V Pešti so namreč še vedno prepričani, da sta Srbi in Hrvati dva naroda, pa bi jih radi med seboj naščevali. Seveda bi Avstrija, če Ogrum uspe, ne hotela dati iz rok Dalmacije, čeprav spada po pravu k Trojedini. Toda to je, mislim vsaj, postranskega pomena, čezava bo Bosna in Dalmacija še nekaj let, končno bosta le »naši«, to je samosvoji. Tudi sedaj so Madžari doživeli sijajen refus. Vsi Srbi so odklonili, vsi Hrvati (in celo štadlerovci so se poskrili, ker so frankovski, t. j. dunajski orientirani), od Muslimanov pa cela mlada generacija. Kajti vsi ti vedo, da se ima danes to vprašanje rešiti narodno, pa zato raje počakajo. Z Madžari danes pakti niso več potrebni. Formelno so se pa postavili na stališče, da je za rešenje teh vprašanj merodajen bosanski sabor, ki da se naj skliče. Tega se pa zopet boje i Dunaj i Pešta i Potiorek oz. sedaj Sarkotič, in tako ostane za sedaj astava ukinja, koza cela in volk — lačen. Topovi pa grme dalje.

Francoska ofenziva.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 31. julija. (Kor. urad.) Zapravno bojišče. Skupina gim. Ruprehta. Na Flandrskem prav živahno izvidno delovanje. Pri novem sovražnem sunku proti Merisu je ostal kraj v sovražnih rokah. Severno od Alberta in južno od Somme rano zjutraj močno streljanje. Dan je potekel mirno. — Skupina nemškega cesarjeviča. Na glavnem bojnem polju 29. julija med Hartennesom in zapadno od Fera en Tardenois je ostala včeraj sovražna pehota po svojem porazu dne 29. t. m. nedeljavna. Pred Saponayem smo zavrnili silen sovražni delni napad. Med Fera en Tardenois in gozdom Menniere so Francozi in Amerikanci popoldne iznova globoko razporejeni naskakovali. Njih napadi so se krvavo ponesrečili. Tudi ob gozdu samem se je šestkrat obnovljeni sovražni napad zlomil. Naša infanterija je večkrat izvršila sunek za porazenim sovražnikom ter se ustalila v predpolju njih pozicij. Vzhodno od Fera en Tardenois je sovražnik zvečer in ponoči brezuspešno obnavljal svoje izžub polne napade. Enako so se ponesrečili sovražni delni napadi pri Romignylu. V bojih zadnjih dni smo vjeli nad 4000 sovražnikov. S tem naraste število od 17. julija sem vjeli na več kot 21.000 mož. Včeraj smo zbili v boju v zraku 19 sovražnih letal. Poročnik Löwenhardt je dosegel svojo 47. in 48. poročnik Bolle svojo 27. zmago v zraku. — v. Lundenorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 31. julija. (Kor. urad.) Na bojni fronti je vladal čez dan mir.

Vas Meris leži severno od železnice Lille Calais, nekako v sredi med mestoma Bailleul in Hazebrouck. — Vas Saponay leži približno 3 km severo — zapadno od mesta Fere en Tardenois. — Mennierski gozd je isti, ki smo ga včeraj označili kot Bois d'Ygny. — Vas Romignyl leži približno 2 km južno-zapadno od vasi Ville en Tardenois ob veliki cesti in hkrati ob železnici, ki veže obmorsko mesto Dormans z Reimsom. Od Reimsa je oddaljena kakih 20 km južno-zapadne značne črte.

Berolin, 30. julija. Vojni poročevalec »Vorwärts« piše: Francoska je imela začetkom leta nekako 400 tankov. To pot jih je nastopilo samo med Marno in Aisno 800, od katerih je bila večina zgrajena v Ameriki. Tanki so bili razdeljeni na polke in bataljone. Vsak polk je dobil nekako 16 tankov. Tudi to pot so se izkazale gotove hibe tankov, zlasti ker se je pehota držala vedno za tanki in ker je v slučaju, da je bil tank razbit, navadno zbežala. Nemški protisunk so to spretno izrabili. Tudi nemški topovski ogenj je ta umik izkoristil. Tako je obležalo na enem samem mestu vzhodno Plesiera — Hulena 17 tankov. Mnogo izmed njih je bilo razbitih od metal min in od številnih ročnih granat, ki so bile položene ali vržene na njih pot.

Berolin, 29. julija. »Zürcher Zeitung« poroča iz Pariza: General Cartia je izjavil, da se vrši preustroj francoske artiljerije na podlagi izkušenj, napravljenih pri zadnji ofenzivi. Namesto da bi se izdelovali v večji množini velikanski topovi, se zahteva sedaj izdelovanje majhnih precizijskih topov, zlasti infanterijskih topov, od katerih je izvršena že precejšnja množina.

Curib, 30. julija. »Corriere della sera« poroča iz Pariza, da je občinski svet dobil brzojavko generala Focha, ki odgovarja na željo občinskega zastopa, da naj se Pariz izloči iz vojnega ozemlja, da tega sedaj še ni mogoče izvršiti. Zadnji ponedeljek so bili spravljivi tajni arhivi francoske države iz območja pariške trdnjave.

Berolin, 31. julija. »Temps« poroča s fronte, da je polje pred bojiščem pred Reimsom zopet pod težkim ognjem. Vsi znaki kažejo, da nameravajo Nemci izvršiti v najkrajšem času zopet protinapad. Iz izjav vojaških kritikov izhaja, da ni več računati z nadaljnjim prodiranjem zaveznikov, zlasti, ker se angleške čete že pripravljajo za pozicijsko vojno.

Curib, 31. julija. Armadni odsek francoske zbornice je sprejel sporočilo vojnega ministra, da se francosko armadno vodstvo pripravlja na novo zimsko vojno in da z vso gotovostjo računa, da to zimo še ne bo konec vojne.

Berolin, 31. julija. Wolfiov urad poroča: Že 2. avgusta 1917 so znašale izgube entente po previzni cenitvi 18 milijonov mož. Krvave izgube med tem poteklega vojnega leta, ki je stalo entente nove in še večje žrtve, so zvišale to število na 25 milijonov. Od tega števila je imela Rusija za pomoč za gospodstva željne načrte zapadnih držav glasom izpovedi petrogradskega ljudskega komisarija Kuzmina dne 5. julija 1918 4 1/2 milijone mrtvih, 6 milijonov ranje-

nih in invalidov in 3 milijone vjetih. Francoska je izgubila več kakor 5 milijonov. Anglija nad 2 milijona zamorskih in belokozih mrtvih, ranjenih in vjetih. Italija je imela dne 2. avgusta 1917 1.600.000 mož vojakov, danes ima po 11. in 12. bitki ob Soči še za pol milijona izgub več ter je izgubila v bojih v gorovju in ob Plavi leta 1918. Se nadaljnjih 800.000 mož. Najbolji je zadela vojna ljudsko silo malih pomožnih držav entente: Srbija je plačala svojo udeležbo na vojni skoro z vsem svojim odraslim moškim prebivalstvom. Če računamo še Belgije, Amerikance in Crnogorce, dobimo kot skupno število izgub entente številko, ki je enaka prebivalstvu Španske in Portugalske skupaj, namreč 25 milijonov mož.

Rotterdam, 31. julija. General Maurice piše v »Daily Chronicle«: Zdi se, da pripravljeni Nemci ob Ardi in ob Aisni novo obrambno črto. Očividno skušajo pridobiti še časa. Sovražnik se umika v dobrem redu pod varstvom močnih poslednjih čet. Ni verjetno, da nam bo mogoče odrezati večji del nemških čet v zmagi. To pa nikakor ne izpreminja okolnosti entente zmage.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

29. julija popoldne. Severno Marno ni bilo tekom noči nikake izpremembe. V včerajšnjih bojih na frontnem delu smo vjeli okoli 400 mož.

29. julija zvečer. Čez dan zelo silni boji na celi fronti severno od Marno. Sovražnik, čigar odpor se je zelo ojačil, se nam je upiral korak za korakom ter nas je skušal s številnimi protinapadi vreči nazaj. Naše čete na so zavrnile vse napade ter so iznova prodrele. Ob robu vasi Buzanc yso se polastili Skoti parka in gradu ter držali svoje pozicije kljub opetovanim nemškim napadom, da bi jih pregnali od tam. Vzhodno od Plessier Huelu in od Oulchy le Chateau smo prekorčili cesto v Chateau Thierry. Zavzeli smo Grand Rozoy in Cugny, ter v sijajnem naskoku zasledili višino Chalmont. Vjeli smo 450 mož. Na desnem bregu Ourcq smo razširili zavojevano ozemlje severno od Fere en Tardenois ter smo vdrl v Sergy. Bolj proti jugu smo zavzeli Roncheres. Na našem desnem krilu smo prekorčili cesto Dormans — Reims — južno od Villers Agron ter smo pridobili tal zapadno od Blignyja in Saint Evrais. V Champagni je ostal nemški napad južno od »brezime gore« brez uspeha.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

28. julija. Nadaljevali smo zasledovanje od Marno proti severu ne glede na trdovratne sovražne boje zadnjih straž. Prekorčili smo Ourcq in zavzeli Cierges, Nesles, Sergy in Rouchere.

29. julija zvečer. Pri uspešnem manevru podvzetju v noči na 29. t. m. vplenili 36 strojnih pušk. Dosegli smo vse cilje. Protinapade smo s težkimi izgubami v odseku Malancourt smo vjeli 143 mož in za sovražnika zavrnili.

Čeho - Slovaki v Parizu.

Dunaj, 31. julija. »Zeit« poroča po pariškem »Figaru«, da je nastopil pri zadnji inšpekciji čet v Parizu tudi neki češko-slovakiški general, ki je prišel s svojimi četami na odpočitek v Pariz. Čeho - Slovaki so nastopili z zastavo, ki jim jo je daroval ob tej priliki mesto Pariz. Občinstvo je Čeho - Slovake vihrano pozdravljalo. Čeho-Slovaki nosijo francosko uniformo s sivo čepico-in se rekrutirajo iz ljudi, ki so služili v češko - slovaški brigadi.

Z Italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. julija. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. V pokrajini Sasso Rosso nam je prineslo uspešno podvzetje napadnih čet 25 vjetih. Na celi benečanski fronti zelo živahno letalsko delovanje.

Albanija. Pod trajnim pritiskom naših čet je sovražnik danes zjutraj na več točkah zapustil svoje najsprejdnje črte. — Šef generalnega štaba.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

30. julija. Na vsej fronti zmerno delovanje sovražne artiljerije, ki jo je pobijala naša. V Judikarji in Vallarsi so naše sprejdnje straže zavrnile sovražne oddelke. Ob Plavi so pripelale izvidne patrulje orožja in orodja s seboj. Objeostransko letalsko delovanje je bilo živahno. Letališča in vojaški cilji za sovražnimi črtami so bili bombardirani z dobrim učinkom. V značnih bojih je bilo strmoglavljenih dvajset sovražnih aparatov, trinaesti zadet od artiljerije, je padel na tla v okolici Asona.

V Albaniji so naše naprej pomaknjene čete ob Semenju vzhodno Otuma in Devolija končale izgradbo svojih odpornih črt. Njihov pritisk na sovražne čete je popustil in bojno delovanje je raditega znatno zaostalo.

Spominjajte se slovenske šole v Mariboru.

Umor gfm. Eichhorna.

V Kijevu je bil izvršen dne 29. julija že drugi umor, v katerem je padel kot žrtev zopet reprezentant Nemčije v Ukrajini. Gfm. von Eichhorn, ki je bil postavljen za poveljnika nemških in avstro-ogrskih čet na ruskem ozemlju, je padel pod bombno ukrajinskega atentatorja. Razmere v Rusiji so take, da je moralo biti nemško armadno vodstvo pripravljeno na podobne slučaje. Da se je nemško civilno in vojaško uradništvo prav dobro zavedalo nevarnosti, v kateri so se nahajali vsi zastopniki Nemčije, izhaja iz dejstva, da zastopniki Nemčije z ukrajinskimi oblastmi sploh niso občevali, marveč da se je njih občejevanje z ukrajinskimi oblastmi omejevalo samo na "konferenice z ukrajinskimi hetmanom in največjimi nemškimi člani ukrajinske vlade. Obenem so ti atentati dokaz velike nevolje revolucionarne Rusije proti režimu bolševikov, ki so izgubili že ves vpliv med ljudstvom. Umori so v Rusiji danes na dnevnem redu ter si sledijo enkrat socialno - revolucionarni, drugi bolševiški umori. Kakor pri vsaki revoluciji, kjer se bojujejo stranke za premoč in nadvlado, tako vidimo tudi v Rusiji, da smatrajo stranke umore kot dobrodošlo sredstvo iznebiti se neljubih nasprotnikov. Iz tega vidika moramo presoditi umor ruskega carja s strani bolševikov, ker so se bali, da jim vzraste v ruskem carju močnega nasprotnika, kakor hitro bi prišel v roke protirevolucionarjev. Iz tega vidika pa moramo presojati tudi oba umora na nemškem poslaniku Mirbachu in na nemškem gfm. von Eichhornu. Z obema so hoteli protibolševiški elementi zadeti največje in najnevarnejše zavezanice bolševikov, oziroma sovjetske vlade. Jasno je, da bodo vsa ta nasilna sredstva imela le to posledico, da bodo nastopili nemški vojaški krogi v Ukrajini še z večjo brezobzirnostjo, kakor nastopajo dosedaj, da bo to rodilo v ruskem ljudstvu zopet hujski odpor in da bo prišlo v Ukrajini brez napovedi vojne do hudega krvoprelitja. Smrt gfm. von Eichhorna je najbrže signal za nove nemške korake, ki utegnejo prinesiti od nemških čet zasedeni Rusiji še mnogo težkih ur.

Gfm. von Eichhorn spada med najslajnejše nemške generale, ki je ob svojih vojaških zmoglostih vseboval tudi velike gospodarske in upravne talente. Gfm. von Eichhorn je bil poleg tega izborni govornik ter je pripadal strogo konservativni stranki. Rodom iz stare rodbine je bil potomec bivšega nemškega ministra Friderika Wilhelma IV. in z matrine strani v sorodu z nemskim filozofom Schellingom. Rojen je bil leta 1848. v Vrautslavi, kjer je obiskoval gimnazijo ter vstopil leta 1866. v drugi nemški gardni pehotni polk, s katerim skupaj se je udeležil tudi obleganja Strassburga. Vrnil se je iz odlikovan z železnim križcem II. razreda. Pozneje je obiskoval vojno akademijo ter je bil premeščen v veliki generalni štab. Leta 1891. je po raznih uporabah pri armadi zopet prišel v generalni štab kot podpolkovnik. Kot polkovnik je poveljeval gardnemu polku v Frankfurtu. Leta 1904. je bil imenovan za generalmajora ter za vojno 18. armadnega zbora v Frankfurtu ob Meni. V ta čas pade tudi njegovo pisateljsko delovanje ter je delal generalmajora von Eichhorn o vadenem reglementu za pehoto in ob raznih predpisih zastavljanje in za službo v vojnem času. Leta 1912. je bil imenovan za armadnega nadzornika v Saarbrücken ter na ta način že določen za bodočega poveljnika večjega oddelka v slučaju vojne. V svetovni vojni se je gfm. von Eichhorn prvič odlikoval na severnem ruskem bojišču v devetdnevni zimski bitki med Mazurskimi jeziri. Pozneje je sodeloval pri zavzetju trdnjave Kovno ter je bil zato odlikovan z redom pour le mérite. Po brest - litovskem mirovnem svetu je bil gfm. von Eichhorn imenovan za poveljnika centralnih čet v Rusiji ter je imel s svojimi oddelki velike boje z vsaškimi četami, s protirevolucionarji in Čeho - Slovaki. zadnjič v večjem obsegu ob Kaspiskem morju.

Berolin, 31. julija. Berlinski listi levic smatrajo kijevski atentat kot resno znamenje, da bo mir z Ukrajino ravnatoko, kakor mir z Veliko Rusijo stal Nemčijo še mnogo žrtev.

Berolin, 31. julija. (Koresp. ur.) Wolf-ov urad poroča: Jasen dokaz, da je vedela ententa za nameravani umor gfm. von Eichhorna, je »Matin« z dne 29. julija, ki poroča: Tajna zveza ukrajinskih patriotov je razpisala nagrado za glave Mumma in Eichhorna. Kakor znano, pripominja Wolf-ov urad, so za umor odgovorni socialno-revolucionarni velikoruski elementi.

Berolin, 31. julija. (Koresp. ur.) Wolf-ov urad poroča: Gfm. von Eichhorn je včeraj ob 10. zvečer umrl. Težkim ranam na levi strani so se pridružili še proti večeru srčni krči. Sredstva za ojačenje srca so prinesla le začasno izboljšanje. Osebnih pobočnik stotnik von Dressler je bil malo poprej izkrcaval.

Preiskava je dognala dosedaj to - le: Atentator se imenuje Boris Donski. Star je 23 let in zaupnik socialno - revolucionarne stranke levic v Moskvi. Pravi, da je šel pred par dnevi dospel iz Moskve v Kijev in da je imel od centralnega komiteja svoje stranke naročilo gfm. von Eichhorna usmrtiti. V to svrhu je dobil okroglo bombo, revolver in denar. Gfm. von Eichhorn sta bili odtrgani od bombe obe roki. Bomba mu je težko poškodovala tudi stegno. Njegovemu adjutantu sta bili odtrgani obe nogi.

Berolin, 31. julija. »Vossische Zeitung« poroča še to - le podrobnosti o atentatu. Aretirani morilec je Severorus. Po atentatu je hetm. Skoropadski takoj odšel na kraj atentata in potem k obema žrtvama, da sam poskrbi vse potrebno. Pozneje je hetman obiskal nemškega poslanika barona Mumma, da mu izreče svoje obžalovanje nad strašnim zločinom. Manifest, ki ga je hetman izdal, zreka ogorčenje nad umorom ter obžaluje nenadomestljivo izgubo velikega prijatelja samostojne ukrajinske države. Preiskava še ni končana. Stori se, da se ne morejo izogniti kaj podobnega v bodoče prepreči. Dokazalo se je, da je bil nameravani tudi protihetmanski atentat. Ukrajinski poslanik Steinhilf v Berlinu je izrazil o atentatu proti gfm. von Eichhornu, da je bil pri prvem poročilu o atentatu mnenja, da je morilec iz onih krogov revolucionarnih ukrajinskih elementov, katerim so prišli šele pred kratkim na sled. V tem mnenju je bil potrjeno tudi dejstvo, ker so našli pri aretiranih zarotnikih episo, ki določata, da na 28. tisti ukrajinski zarotnik in kar so našli pri njih tudi listič 5 tmon, med njimi tudi ime Eichhorna. Morilec je nastopal z veliko predrznostjo.

Dunaj, 31. julija. Ukrajinski poslanik na dunajskem dvoru, g. Lipinski, je obiskal nemškega veleposlanika, da mu izreče v imenu svoje vlade svoje obžalovanje. G. Lipinski je izjavil, da so nemške in avstro-ogrsko čete prišle v Ukrajino na željo Ukrajincev.

Kijev, 30. julija. (Koresp. ur.) 23letni atentator je izpovedal pri svojem zaslišanju, da je iz gubernije Riazan in da je prišel včeraj zvečer iz Moskve po naročilu nekega komunističnega odseka z naročilom, da umori gfm. von Eichhorna.

Homatije na Ruskem.

Moskva, 30. julija. (Kor. urad.) Okle ljudskih komisarjev za notranje zadeve gubernijam in okrožnim odborom izjavlja, da sta Moskva in Petrograd že štiri dni brez kruha ter zahteva nujno rešitev glavnih mest pred lakoto.

Frankobrod o. M., 31. julija. »Frkf. Ztg.« izjavlja: Do sedaj je dospelo v Arhangelsk obal 20.000 ententnih čet, izvečine Anglezov, pa tudi več Francozov in Amerikancev. Severna Murmanska železnica do Kema je zasedena od entente.

Frankobrod o. M., 31. julija. Ob perzijsko - turški meji je zbrala Anglija indijsko konjenico in zasedla pristanišča ob južni obali Kaspiskega morja. Mohamedanski Turkestan, ki so protibolševiškega duha, so zaprosili Anglijo za pomoč.

Kodani, 1. avgusta. V Moskvi je bilo aretiranih 45 čeških oficirjev, ki so bili na poti h češko - slovaškimi brigadam ob Volgi.

Moskva, 28. julija. (Kor. urad.) »Izvestia« poročajo, da je odpovala zaradi ustrelnosti sovjetskih članov v Kemu komisija v murmanski pokrajini, ki je dognala, da je bil sovjetski Kemu resnično ustavljen in člani ustreljeni. Komisija je obenem tudi dognala, da so Angleži ob zapadni obali Belega morja izvršili velikanske priprave. Med delavci ob murmanski železnici je zavladala baie lakota ter je 15.000 delavcev zbežalo.

Kovno, 29. julija. (Kor. urad.) O položaju v Bakuju poročajo, da je mesto skoraj popolnoma odrezano in da je samo pot preko Kaspiskega morja v Astrahan odprta. V mestu vladajo odposlanci sovjeta. Živil ni prav nobenih. Petroleiska industrija popolnoma miruje.

Berolin, 31. julija. Petrogradski poveljnik je prepovedal vsem stanovcem mesta, ki niso navezani na mesto, da ne smejo ostati v Petrogradu, ker je vsled kolere in lakote položaj Petrograda obupen. Na pokopališčih leže tisoči in tisoči nepokopanih mrličev.

Kovno, 30. julija. (Kor. urad.) Stevilo za kolero obolelih ljudi v Petrogradu narašča od dne do dne. 20. m. m. je bilo 170. 21. m. m. 209 smrtnih slučajev.

Stockholm, 31. julija. Iz Moskve poročajo, da so v Petrogradu pripeljali veliki knezi Jurij in Mihail Mihajlovič ter Dmitrij Konstantinovič začasno zaprti v Smolnem institutu in da postopajo z njimi zelo obzirno. Smejo si sami kupiti živila in črva. Stori se, da se postopanje proti njim čim bolj pospeši. Veliki knezi pridejo pred vojno sodišče.

Moskva, 30. julija. (Kor. urad.) V včerajšnji skupni seji izvršnega glavnega odseka moskovskega sovjeta in delavskih organizacij je bil storjen tale sklep: 1. Socialistična domovina je v nevarnosti. 2. Naloge sedanega trenutka so obraniti se Čehoslovakov in dovoz žita. 3. Med delavskimi masami je pričet z močno agitacijo za pojasnitev resnosti položaja. 4. Napram buržoaziji, ki se povsod pridružuje protirevoluciji je povečati pozornost. Sovjetska vlada si mora kriti hrbet. Zato se mora postaviti buržoazija pod kontrolo in je treba storiti potrebno proti terorizmu. 5. Splošno geslo mora biti: smrt ali zmaga! V glavna mesta mnogo kruha! Podučevanje in oborožanje delavcev in napetije vseh sil za boj proti protirevolucionarni buržoaziji!

Ženeva, 30. julija. Japonski poslanik v Parizu je sporočil francoski vladi, da je Japonska sprejela ves Wilsonov program glede Sibirie.

London, 30. julija. Iz Vladivostoka poročajo, da je dospelo tja japonsko brodogradnih velikih bojnih ladij in dveh križark.

Bern, 30. julija. Trocki je baie izjavil nekemu ameriskemu časnikarju, da so zastopniki entente v Rusiji storili vse, da pokvarijo vsako šanso za soviete in sebe same. Na ta način so Nemcem bolj pomagali sami, kakor kdorkoli drugi. Gotovi člani francoske in angleške misije so bili tako nesposobni, da so nahujskali poljsko legijo, Ukrajince in Romune proti sovetom. Pozneje pa so prešli Poljaki in Ukrajinci ter Romuni v nemški tabor. Japonska se pripravila na udarec proti Rusiji. V resnici pa bo to strašen udarec proti ententi sami. Ententa živi samo površno v sanjah in se ne zmeni za resnico. Zato je prišla ententa tudi za šest mesecev prepozno. »Kdor mi pravi,« je izjavil Trocki, »da je nastop Japonske v Sibiriji nesebičen, ta samo brez lastne misli ponavlja ententne fraze.«

Berolin, 30. julija. Inozemske agenture razširjajo vest, da se je v Rusiji ustanovil velik sindikat trgovcev, ki dela s podporo sovetov ter bo prevzel vso trgovino doma in v inozemstvu. Nemško časopisje je iz tega sklepa, da se je čutil sovjetski primorane pogajati se s kapitalisti. Iz poročil iz Moskve izhaja, da je ta kombinacija popolnoma neresnična in da se kak velik sindikat nikdar ni ustanovil. Nasprotno dokazujejo ruska gospodarska poročila, da se odpravljanje kapitala radikalno izvaja in da vedno bolj napreduje. Takojšnja razlastitev se ni izvršila iz obzirov na kapital, marveč samo, da se ustvari prehodno gospodarstvo. Takojšnja izredna razlastitev bi namreč vse gospodarstvo zelo oskodovala. Za enkrat je položaj ta, da kapital sicer ni razlasten, da pa kapitalisti nimajo proste razpolage s kapitalom. To velja samo za kapitale, ki leže v bankah ali pa so investirani v akciji. Od tega denarja sme imetnik vsako leto za svoje osebne potrebe dvigniti samo 600 rubljev. Če potrebuje za plačevanje mezd, delavcev več denarja, mora to krajevni dolžniški odsek po-

trditi. Da se ne vrši zloraba, je to pridržano najvišji inštanca ravnatoko, kakor odločitev o tem, ali se kako podjetje nadaljuje ali ne, kar je odvisno od tega, ali je vzdržanje podjetja v narodnem interesu ali ne. Razlastitev denarja shranjenega v privatnih stanovanjih, kakor tudi onega denarja, ki je odtegnen državnemu nadzorstvu, se bo pozneje izvršila tako, da se bo denar, ki je v privatni lasti, proglasil za neveljavne. Plače, ki so se gibale med 200 in 400 rubljev, so se pozneje dvignile na 300-600 rubljev, sedaj celo na 700 rubljev.

Moskva, 26. julija. Glasom odredbe o domačem služabništvu osebju dobe sobarice, kuharice, dekle in vse osebe, ki spadajo k osebnim potrebam ob odpuštu brez odpovedi celomesečno plačo. Ob odpuštu proti dvotedenski odpovedi dobe plačo za 2 tedna. V obeh slučajih se jim mora plačati poleg plače tudi za hrano in stanovanje. Za hrano se računa na tan 5 rubljev in za stanovanje največ 20% plače in stroškov za hrano.

O Čeho - Slovaki.

Berolin, 31. julija. Glasom poročilo iz Moskve so bolševiški krogi naravnost prepadeni zaradi vznemirnih poročil, ki prihajajo iz Sibirie. Del Čeho - Slovakov, ki so zasedli Vladivostok, se je združil v smeri na Nikolaevsk s kozaki, ki so nastopili ob mandžurski meji. Bolševiške čete so bile prisiljene se umakniti proti severu. Bolševiški baie tam nimajo več kakor 4000 mož.

Stockholm, 31. julija. Po stranskih potih prihajajo iz Petrograda in Moskve strahovita poročila o nastopu Čeho - Slovakov, ki nobenemu bolševiku ne prizaneso. Dognalo se je, da je Čeho - Slovaki sploh ne marajo obremeniti s vjetniki, marveč da postavijo vse ki jih vijeajo v vrsto in jih postrele.

Ententna murmanska pogodba.

Murmanska pogodba ententnih držav z murmanskim sovetom ima, kakor poroča »Naš Vjek« to - le vsebino:

Murmanski sovjetski soglasno potrjuje pogodbo z Anglijo, Francosko in Ameriko: 1. Pogodba, ki jo morajo zavezniške vlade potrditi, se sklepa v varstvo murmanskega ozemlja proti centralnim državam.

2. K murmanskem ozemlju spadajo prejšnji okraj Arhangelsk in Kem iz arhangelske gubernije. 3. Vse oborožene ruske čete v murmanskem ozemlju, kakor tudi one čete, ki se bodo šele postavile, stoje pod ruskim poveljništvom, katero imenuje murmanski sojvet.

4. Zastopniki Anglije, Amerike in Francoske bodo to rusko vrhovno poveljništvo podpirali z opremo, preskrbo, transportom in instrukcijami ruskih čet.

5. Vsa notranja uprava spada izključno v delokrog murmanskega sovjeta.

6. Zastopniki Anglije, Amerike in Francoske se ne bodo vmešavali v notranje zadeve murmanskega ozemlja.

7. Zaradi nemožnosti preskrbe prebivalstva iz Rusije se zavežejo zastopniki Anglije, Francoske in Amerike v kolikor bo to mogoče dobaviti murmanskem sovetu vse potrebno za vse prebivalstvo in za vse delavce, ki pridejo tja ter tudi za njih rodbine.

8. Razdelitev izvršbe ruske oblasti.

9. Enako se zavežejo zastopniki Anglije, Francoske in Amerike, da dobavijo manufakturno in podobno blago.

10. Zastopniki Anglije, Francoske in Amerike bodo preskrbeli tehnični material za gradbe.

11. Vsi ti izdatki se vpišejo na splošni račun ruskega državnega dolga pri prizadejih državah.

12. Vse tri vlade bodo dale murmanskim sovetom potrebno finančno pomoč.

13. Ta pogodba stopi v veljavo s potrditvijo s strani murmanskega sovjeta ter traja tako dolgo, da bodo ustvarjeni normalni odnosi ruske centralne vlade na pram murmanskem sovetu. Angliji, Francoski in Ameriki.

14. Pri podpisu te pogodbe potrjujejo zastopniki Anglije, Francoske in Amerike iznova: a) da nimajo prav nobenega zavajalnega namena v murmanskem ozemlju in b) zastopniki murmanskega ozemlja imenom ruskega naroda ter zastopniki Anglije, Francoske in Zedinjenih držav izjavljajo, da je edini namen te pogodbe, ohranitev neokrnjenega murmanskega ozemlja za veliko enotno Rusijo.

Razne vojne vesti.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 28. julija. Med Ohridskim in Prespanskim jezerom so naše postojanke z ognjem razpršile ojačen francoski oddelk. Sovražna artilerija je živahno obstreljevala naše pozicije južno od Hume. Pri Dojranu je bilo obojestransko streljanje včasih silnejše. V pokrajini pred pozicijami severno od jezera Tahnos je neka naša infanterijska skupina uničila grški izvidni oddelk. V pokrajini pri Bitolju smo po boju v zraku zbili sovražno letalo goreče za svojimi pozicijami.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 28. julija. Fronta v Palestini. Obojestranski artiljerijski boji manjši sile in živahno letalsko delovanje. Močen sovražni izvidni oddelk smo včeraj pregnali zapadno od ceste Jeruzalem-Nablus. Novi boji okrog Mana in ob železniški progi severno od tam so imeli 26. t. m. zopet lep uspeh našega orožja. Več tisoč mož ustaških čet, katerim so bili Angleži dali topove in strojne puške, pod osebnim vodstvom lastnih poveljnikov je od jutra do večera v neprestanih napadih izkrcavalo. Naše hrabre posadke so zavrnile vse napade. Pri Sardunfu so naša ojačenja prišla napadalcem od severa in juga ter jih vrzla nazaj v nerednem begu. Mnogo mrtvih vstavev krije bojišče. Naši letalci so napadli zapadno od Mana veliko sovražno taborišče čet s številnimi bombami in strojnimi puškami. Na ostalih frontah se ni pripetilo nič posebnega.

Politične vesti.

Češki in poljski poslanci v Ljubljani. Dunaj, 31. julija. Načelstvo Češkega sveta je imelo danes sejo, v kateri je sklenilo, da se udeležijo skupnega posvetovanja čeških, poljskih in jugoslovanskih poslancev v Ljubljani 17. avgusta t. l. Načelstvo poziva češke poslance, da se udeležijo množičnega posvetovanja in slavnosti odkritja dr. Krekove spominske plošče v St. Janžu dne 18. avgusta.

Skandal, da mu ni para. Pred par meseci se je po vseh tržaških šolah nabiralo revne otroke, katere bi se poslalo za nekaj časa na Ogrsko na prehrano. Sedaj pa je prišel z Dunaja ukaz, da odidejo na Ogrsko samo otroci iz nemških državnih in zasebnih šol. V Divači se jim pridruži nekaj otrok iz Gorice. Dobrodelnost za otroke je zasnovana pod zaščito Njegovega Veličanstva cesarja, vlada pa se ozira samo na nemške šole. Nemški kurz nudi slovenskemu in italijanskemu otroku v nemški šoli ohranek belega kruha, v lastni šoli maternega jezika pa lakoto. Mogoče samo se v Avstriji!

Da se poznamo. Kakor znano, se je izrekel občinski odbor v Mostah proti deželnemu odboru in se je postavil strogo na stališče majnske deklaracije. Edini, ki se je zavzemal v oni seji močnega občinskega sveta za dr. Sušteršiča, je bil župan Oražem, dočim je odbornik Podobnik previdno ostal doma.

Madžari proti poslancu Stančku in dr. Korošču. Govora načelnika Češkega sveta poslance Stančka in dr. Korošča v debati o izjavi ministrskega predsednika Hussareka sta povzročila tudi v ogrskem časopisju veliko razburjenje. Posebno hud je »Pester Lloyd«, ki se je spravljal v uvodniku nad izjavo poslance Stančka, da je češki narod trdno odločen se za vedno otresti tujega jarma. Hudje se nad zborničnim predsednikom, kako je mogel dopustiti tako zločinsko izjavo. Dr. Korošču očita v lepem bratstvu z »Novicami«, »Resnico« in nemškimi renegatskimi listi, da zastopa ententne interese in pričakuje za nagrado samostojno Jugoslavijo. Te sanje se sicer ne bodo izpolnile, pravi »P. Lloyd«, ali kljub temu naj naredi baron Hussarek z močno roko konec tem in sorodnim centrifugalnim strujam v avstrijski politiki, ker so vsi ti pojavi samo voda na ententne miline.

Ministrski svet. Včeraj se je vršil pod predsedstvom ministrskega predsednika barona Hussareka ministrski svet, katerega so se udeležili vsi člani kabineta.

Ministrstvo za ljudsko zdravje. Dunaj, 1. avgusta. Minister dr. Horbaczewsky je imenovan ministrom za ljudsko zdravje. Posebna naredba določa delokrog novega ministrstva.

Hussarekova posvetovanja. Dunaj, 1. avgusta. Ministrski predsednik baron Hussarek je začel nova pogajanja z raznim parlamentarnimi strankami. Danes se je posvetoval z zastopnikom Češkega sveta poslance Stančkom in Tusarjem. Parlament bo sklican 16. ali 17. septembra in bo zboroval približno 14 dni, da reši davčne predloge. Že v začetku septembra se sestanejo razni državnozbornski odseki.

Ustanovitev okrožnega sodišča v Trutnovu. Dunaj, 1. avgusta. Nemško - radikalni poslanec Teuffel je priobčil včeraj odprto pismo na ministrskega predsednika Hussareka, v katerem ga opominja, da je obljubil v četrtkovem posvetovanju z nemškimi radikali, da ustanovi tekem treh ali štirih dni obljubljen okrožno sodišče v Trutnovu. Ker je ta rok potekel, opozarja poslanec Teuffel ministrskega predsednika na dano besedo. In današnja uradna »Wiener Ztg.« res priobčuje naredbo justičnega ministra, s katero se ustanavlja v Trutnovu novo okrožno sodišče, sestojajoče iz večjih okrajnih sodišč dveh sosednjih okrajnih sodišč. Naredba ne določa, kdaj začne novo ustanovljeno sodišče poslovati. S tem je zopet na češko škodo enostransko rešeno eno izmed češko-nemških spornih vprašanj.

Nemški Nationalverband se vedno bolj razkrajaja. Izstopila je sedaj še skupina poslance barona Pantza, takozvani »nemški centum«, ker se ne strinja s stališčem ostalih nemških strank proti novi vladi. V Nationalverbandu so sedaj le še štiri stranke: Nemško narodna stranka (dr. Sylvester s 35 člani), nemški agrarci (prof. Waldner z 29 člani), nemški radikali (Wolfova skupina z 20 poslanci) in dva poslance nemške delavske stranke, skupaj torej 86 poslancev.

Državno gospodarstvo. »Wiener Ztg.« objavlja zakon z dne 30. julija 1918 glede državnega gospodarstva od 1. julija do 31. decembra 1918.

Konec ex-lex stanja. Dunaj, 1. avgusta. Današnja »Wiener Ztg.« priobčuje zakon o proračunskem provizoriju in o nadaljnjem pobiranju davkov do konca tega leta. S tem je končano enomesečno stanje ex lex.

Vsi morajo na fronto. Do domobranskega ministra je bila stavljena, kakor posnemamo iz »Arbeiter Zeitung«, interpelacija, ki vsebuje tale ukaz domobranske skupine vojaškega poveljništva na Dunaju z dne 27. decembra 1915: Uporaba moralno manj vrednih. Z moštvo, ki se pošlje zaradi moralne manjvrednosti, pijančevanja, nezanesljivosti itd., ali s predkaznimi ali stražnih stotij, straž pri vojni vjetnikih, varstvenih straž, eskort itd. nazaj na kader, se postopati takole: Za frontno službo zmogne je dodeliti formacijam, ki odidejo najprej na bojno polje. Za stražno in pomožno službo zmogne

je čim prej predstaviti ambulantni komisiji domobranske skupine, kateri je sporočiti tudi vse podatke, zakaj je bil mož predstavljen. Moštvo, katero spozna ta komisija za sposobno za frontno službo, je poslani s prvimi oddelkom na fronto. Zopet za stražno službo kvalificirano moralno manj vredno moštvo je poslani na črnovojnsko poveljništvo št. 14, kateremu se naroča, da dodeh to moštvo prvi formaciji, ki odide k armadi na bojišče. Za pomožno službo kvalificirane je oddati istemu poveljništvu, kateremu se obenem ukazuje, da dodeli to moštvo prvimi črnovojnskim delavskim oddelkom, ki odidejo k armadi na bojno polje. V vseh slučajih pa se morajo novi formaciji naznaniti vzroki izvršenega odkazanja. Za c. in kr. vojaškega poveljnika Przyborski, fml. Interpelacija pravi nadalje: Kakor izhaja iz tega ukaza, morajo vsi na fronto. Če se na ta način iz vsake zdravniške preiskave napravi komedija in če se na ukaz vojaškega poveljništva tako postopa z zdravjem in življenjem vojakov, potem je pač le posledica tega sistema, da se dajo posamezni častniki in podčastniki v prav mnogih slučajih zapeljati upravljanju ekscelencij napram moštvo, ki jim je zaupano.

Zvišanje krušne množine za vojake. Dunaj, 1. avgusta. Današnji listi poročajo, da je vojna uprava z današnjim dnem zopet povišala krušno rracijo za vojake in vojne vjetnike za 100 gramov na dan. Množina mesa je določena s 150 grami za moža na dan.

Spor med hrvatskimi delegati in ministrskim predsednikom Wekerleom. Budimpešta, 1. avgusta. Pred včerajšnjo sejo poslanske zbornice je odšlo 20 hrvatskih poslancev k ministrskemu predsedniku drju Wekerleju in zahtevalo od njega, naj se v novi zakon o preskrbi invalidnih honvedov mesto predlagane označbe »ogrski honved« vpostavi označba »ogrsko-hrvatski honved«. Ministrski predsednik Wekerle je zahtevu kratko odklonil. Hrvatski poslanci so zagrozili, da bodo pri dotični seji demonstrativno odšli iz zbornice. Se le na to se je spustil Wekerle v pogajanja.

Frankovci morajo lagati. Da bi odvrnili pozornost hrvatske javnosti od banovih odkritij, so vložili frankovci v saboru celo vrsto interpelacij o dozevnih srbskih grozodejstvih proti hrvatskim vojnim vjetnikom v Odesi. V eni teh interpelacij navaja dr. Horvat med drugim z natančnimi podatki, kako so umorili v Odesi dr. Fabjanica z Reke, ker ni hotel stopiti v jugoslovansko legijo. Zdad pa javljajo sušaske »Primorske Novine«, da se nahaja umorjeni dr. Fabjanici — živ in zdrav v Lipiku.

Umiranje Frankovcev. V Brodu ob Savi je izdajal tiskarnar Schulmann — zopet žid v frankovskih vrstah! — nad 20 let frankovskih tednik »Posavska Hrvatska«, ki je imel še pred vojno več tisoč naročnikov. V zadnji številki pa zaloznik žalostno naznanja, da mora list ustaviti, ker je naročnikov le še 300, a tudi od teh jih je plačalo naročnino komaj polovico.

Ogrski državni zbor je sprejel včeraj v tretjem branju predloge o davku na vojni dobiček avstro-ogrskih banke ter o davkih na sol in premog. Razpravljaj je na to o preskrbi invalidov skupne armade, honveda in ogrske črne vojske. Magnatska zbornica je razpravljala o volilni reformi in odklonila vse predloge o večjem razširjenju volilne pravice in o ženski volilni pravici.

Cesar Viljem ob obletnici vojne. Berlin, 31. julija. Ob četrti obletnici vojne je izdal nemški cesar Viljem II. dva manifesta na civilno prebivalstvo in na armado, v katerih pozivlja k vztrajnosti, dokler ne bo dosežen zmagovit mir.

Ententa ponudi Nemčiji mir? Dunaj, 31. julija. Neki ženevski list poroča na podlagi zanesljivih virov, da je dobil švicarski poslanik v Ameriki oficijalno naročilo, naj odide v Nemčijo in naj ponudi Nemčiji mir ali pa vsaj zaupno poizve za mirovne predloge centralnih držav. Švicarski list pravi, da — v kolikor je ta vest resnična — je švicarski poslanik sprejel to misijo gotovo v sporazumu s švicarsko vlado.

Turčija in ententa. Turško poslanstvo v Bernu je pooblašeno izjaviti, da so vesti časopisja, glasom katerih se poteguje cesarsko otomanska vlada pri ententnih krogih v inozemstvu za diplomatsko približanje ententi na škodo zveze s centralnimi državami, popolnoma neresnične.

Dolga vojna. Iz Amsterdama poročajo: Glasom Reuterjevega poročila se bo konferenca živilskih kontrolorjev Anglije, Amerike, Francoske in Italije ta mesec končala. Medzavezniški živilski svet se sedaj udejevjuje. Resolucija, ki naglašja potrebo štedljivega gospodarstva, pravi ob svojem koncu: Problema ob prehrani ne moremo rešiti na podlagi enoletne vojne. Pripraviteli se moramo na dolgotrajno vojno, če si hočemo zagotoviti absolutno zmago.

Proces proti poljskim legionarjem v Marmaros-Szigetu zavzema vedno večji obseg. Obtožba je razširjena sedaj še na 428 novih legionarjev, ki so prešli h generalu Mušnickemu in bili pozneje od Nemcev vjeti.

Nemško - ruski razgovori. Berlin, 31. julija. (Kor. urad.) K poročilu berlinske pisarne petrogradske brzjavne agenture, da se nemško-ruski razgovori o glavnih političnih vprašanjih še niti pričeli niso, izjavlja »Lokal-anzeiger«, da je prišlo v razgovorih o nekaterih važnih političnih vprašanjih do popolnega sporazuma. Med ta vprašanja spada vprašanje ocepitve Livlandske in Estonke od Rusije. Sovjetska vlada je načeloma pritrdila odcepitvi teh dveh provinc ter odpovala tozadevno izjavo v Berlinu.

— **Ukrajinske cerkve ne bo.** Berolinske 31. julija. »Berliner Tageblatt« poroča iz Kijeva, da so se prizadevanja ukrajinskih separatistov ločiti ukrajinsko cerkev od vseruske, definitivno izjavila. Za samostojno ukrajinsko cerkev so se najbolj zavzemali nemški krogi, ki so znali pridobiti za sebe tudi hetmana Skoropadskega in kijevskega metropolita Platona. Kljub temu se je kongres ukrajinskih duhovščine izrekel z veliko večino proti ločitvi in sklenil, da priznava slej ko prej moskovski patriarhat za vrhovno inštanco ruske cerkve.

— **Rusko fimska mirovna pogajanja.** »Lokalanzeiger« poroča, da je 30. t. m. dospel ruskodoposlanstvo za rusko-finsko mirovna pogajanja v Berlin.

— **Podaljšanje privilegia francoske banke.** Pariz, 31. julija. Zbornica je razpravljala danes o zakonski predlogi glede podaljšanja privilegia francoski banki. Socialisti so nastopali ostro proti podaljšanju, dočim se je zavzemal finančni minister zelo toplo za predlog, ki je bila končno z 231 proti 72 glasom sprejeta.

— **Turinski proces.** Iz Lugana 31. julija: Po dolgih razpravah so sledili zaključni govori državnega pravdnika in braniteljev v turinskem procesu radi znanega lanskega upora. Državni pravdnik je predlagal za obtožbo, med katerim je tudi urednik »Avantijs« Serrati in organizator Barbari, ječo od 3 do 6 let, za drugih sedem obtožencev pa oprostitve.

— **Vstaja v Libiji in Tripolitani.** »Corriere« poroča, da je dala vlada zastopnikom časopisja informacije, da je izbruhnila v Libiji in Tripolitani vstaja proti Italiji. Vlada se pripravlja, da bi vstopila prejšnje stanje.

— **Masarykova hči v Ameriki.** Dunaj, 1. avgusta. Listi poročajo, da se je preselila hči profesorja Masaryka Olga Masaryk iz Anglije, kjer je sedaj vodila češko-slovaško propagando v Ameriko. Tam hoče nadaljevati s predavanji in publicistično propagandistično delo svojega očeta, ki se mudi, kakor znano, v Evropi.

Vesti iz primorskih dežel.

— **Begunska podpora po § 9.** »Osrednji odbor na Dunaju 1. Bankgasse 2 poroča: Begunci z Goriskega, ki so raztreseni po nemških in čeških kraljih, trumoma hodijo v urad in od vseh strani prihajajo pisma, ki kažejo veličansko razburjenje vsled krivice, ki jim je grozila. Vsem beguncem naznanjamo, da radi tega ni treba nikomur hoditi na Dunaj in tudi pisati ni treba več. — marveč mirno naj čakajo rešitve. Kdor je predolgo ne dobi nakazane podpore, naj kar sam piše na okrajno glavarstvo in prosi — rešitve. Enako z Gorice bo v vseh vaseh v okolici in ob vsej Solski črti. — torej, dragi begunci, je mirno kri in čakajte rešitve. Ker ima glavarstvo rešiti veliko tisoč preostanih, a osebja malo, gre dolo polagoma od rok. Trst v celoti res ni bil nikdar evakuiran. Ali možno je, da so bile evakuirane posamične rodbine. »Osrednji odbor« je imel v rokah listine, ki so dokazovale, da so bile posamične rodbine res oblastveno evakuirane. Tem vsem tice naknadna begunska podpora. Kdor dobi običajni tiskani odlok, ki naknadno begunsko podporo odreja, ker ni bilo »tržaško mesto evakuirano«, naj se pritoži v 14. dneh na namestništvo. — Dalje pripominjamo, da pod mesto Trst spada tudi — okolica, a tu so se evakuacije izvršile. V Skednju n. pr. je neka vojaška oblast ljudi podila v zaledje. Kdor more to dokazati, naj se takoj pritoži na namestništvo.

— **Prevoz lastnega pridelka žita in krompirja iz Kranjskega na Gorisko.** Marsikatera begunska družina je imela na Kranjskem v najemu njivo in želi sedaj prepeljati pridelano žito ali krompir na Gorisko. Potrebna transportna dovolila daje ljubljanska podružnica Zaveda za promet z žitom. V to svrhu je treba predložiti potrdilo onega okrajnega glavarstva, odkoder želi kdo izpeljati svoj pridelok. Na potrdilo mora biti navedeno 1. da je poselel imel v resnici njivo v najemu in od koga; 2. s čem je imel posejano njivo; 3. koliko je posejal, oziroma koliko pridelal.

— **Barake za begunce v domovini.** »Osrednji odbor« poroča v pomirjenju beguncem naslednje informacije z nameročajnejšega mesta: Ker je prodorilo načelo, da le begunci sami morejo najuspešneje sodelovati za obnovo Goriske, hoče vlada dati ljudem kolikor je mogoče prilike, da se čim prej vrnejo v svojo domovino. To je mogoče doseči le z barakami, ki naj se postavijo v bližini vasi. Vse to pa je šele godba bodočnosti, dani vlada želi, da bi se do pomladi vrnil vsi begunci, ki bi mogli kakorkoli sodelovati pri obnovi in obdelovanju zemlje. Nikdo pa ne bo prisiljen vrniti se, marveč lahko ostane še nadalje v zaledju, ako mu bo to boljše kazalo, in bo prejel dalje begunske podpore. Enako bodo se dalje v begunski oskrbi (za podporo in obleko) vsi oni, ki se vrnejo domov v barake. To vprašanje smatramo za rešeno. Zato »Osrednji odbor« prosi, da mu begunci priznajo za vprašani, kar ne more vsakemu posamičniku te stvari pojasnjevati. — Na odbor pa naj se obrne takoj vsakdo, kogar bi hoteli po silii spraviti v barake.

— **»Osrednji odbor« na Dunaju 1.** Bankgasse 2, pritičije potrebuje še eno uradnik, ki zna slovensko in nemško, strojeopisje in stenografijo. Ponudbe prosi čim prej na gornji naslov.

— **Umrla je gospa Marija Caharija.** Nabežini, oziroma Silvestra Caharija v Nabežini.

— **Zaplemba premoženja.** Tržaška deželna sodnija je odredila zaplembu premoženja Ferdinanda Ferluge, rojenega 1890, na Opčinah pri Trstu, ljudskošolskega učitelja črnovojniškega praporščaka 79. inf. polka, ker je osumljen zločina po § 327, oziroma 334 vojaškega kazenskega zakona. Nadalje je odredjena zaplemba premoženja Jo-

sipa Brama, roj. 1896, v Gorici, gimnazijskega dijak, ker je osumljen zločina proti vojni sili. Odrejena je tudi zaplemba premoženja goriskega magistrata uradnika Marija de Bassa, roj. 1873. Oba sta osumljena zločina proti vojni sili države.

Dnevne vesti.

— **Vojna odlikovanja.** Črnovojniški nadporočnik ing. Anton Dolenc je dobil drugo najvišje pohvalno priznanje z istočasno podelitvijo mečev. Z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetinje je odlikovan nadporočnik - avditor Stanko Jenčič. Za posebno zvesto službovanje v vojni so odlikovani orožniški stražmoistri Martin Lorbar, Fran Spigl in Josip Kozub s srebrnim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje.

— **Trinajsto odlikovanje** je dobil tekom vojne stotnik v generalnem štabu g. Anton Lokar, sin g. nadučitelja v p. Ivana Lokarja iz Ljubljane. Bolgarski kralj mu je podelil križ za hrabrost.

— **Vrnil se je iz ruskega vjetništva** major 17. pešpolka Friderik pl. Kantz. Dne 30. pr. m. sta ga sprejela v avdienci cesar in cesarica.

— **Cesarja in kralja Karla vojno-pomočni zaklad.** (Dunaj IX., Berggasse 22.) Namen tega zaklada je, hipno pomagati revnim invalidom, ki so zmožni in voljni lotiti se kakoga dela in si ustvariti novo življenje. Dajale se bodo enkratne podpore, največ do 1000 K, in invalidi, ki so tega vredni, potrebni in tudi zmožni, da podporo prav porabijo, se imajo s posebno prošnjo obrniti na ta zaklad, čigar naslov je zgoraj razviden. Podpore so lahko najrazličnejše vrste, n. pr. obrtno orodje, neohodno potrebna obleka, gotovo stanovanje, potreben voz, vprežna žival, kos polja, kak stroj, oprava, plačanje kakvega itd. Prošnja mora imeti naslednje podatke: 1. Predime (krstno ime) in rodbinsko ime, šaržo, vojaško krdelo, vojna odlikovanja. 2. Rojstno leto, stan (samec, oženjen, vdovec, ločen), število, starost in spol otrok, če in kako so otroci preskrbljeni. 3. Rojstni kraj in domovinsko občino, sedanje bivališče (natančen naslov). 4. Sedanji poklic, potem če, kdaj in kje je bil invalid se po prvem zdravljenju dodatno zdravil in v invalidski šoli; prejšnji poklic (pred uvoženjem). 5. Stopnja pridobitne nezmožnosti (v %), način pobiljenosti, oziroma bolezn, letna invalidščina (s prikkladami). 6. Vojaška evidenčna oblast in številka plačilnega naloga, oziroma navedba, kdaj se je izvršila superarbitracija. 7. Uboštvo prošilcevo, premoženjske razmere staršev ali drugih sivocev in ali ga kaj podpirajo. 8. Nacin, kako si misli ustvariti novo življenje ali trajno možnost za zaslužek, in višina zneska, ki je za to neobhodno potreben. 9. Navedba podpor, ki jih je že dobil (kdaj in kje). Prošnje je vlagati pri deželni komisiji za skrbstvo vračajočim se bojevnikom (pri c. kr. deželni vladi), pa tudi pri magistratu, kjer se je oglasiti v pisarni komisarija dr. Vrančiča radi izpolnitve posebne prasila polje. Tudi naravnost na Dunaju (IX. Berggasse 22) se more prošnje vlagati. Najbolje je, če vloži prošnjo, ki je v Ljubljani prošnjo pri magistratu in prinese v ta namen vse dokaze za posamezna vprašanja seboj, ker mora biti vse dokazano.

— **Iz trgovskega ministrstva.** Ministerjalni tajnik v trgovskem ministrstvu dr. Leon Stare je dobil naslov in značaj policijskega svetnika.

— **Iz policijske službe.** C. kr. deželni vladni koncipist Oton Kette je imenovan za c. kr. okrajnega komisarija.

— **Slovenska šola v Mariboru.** Ginenji poročamo, da sta dva vrla slovenska narodnjaka, poročnik Ribič in praporščak Ogorelec od 87. polka, tik pred svojo junakovo smrtjo mislila na prepotrebno šolo v domovini ter ji zapustila 30 K. Ko sta zapuščala ta svet, jima je bila zadnja misel dobrobit slovenskega naroda, rešitve deca na jezikovni meji. Ta čin, draga prijatelja, vama zagotavlja neveljavno hvaležnost v naših srcih, ki bo trajneši spomin na Vaju, kakor kamen na grobu. Slava Vama večna!

— **Sestanek vpojenega učitelstva v Ljubljani.** Vse člane in članice društva vpojenega učitelstva, stanujoče v Ljubljani, se vabi na sestanek in posvetovanje, ki bo v petek, dne 2. avgusta, ob četrti uri popoldne v telovadnici II. mestne šole na Coizovi cesti. Za kako morebitno dobavo naj prinese vsakdo seboj nekaj drobiža. — Odbor.

— **Deželna poslovalnica za oblačila naznanja,** da se je pričelo z razpisi izkazne A za ljudsko blago. Strankam, ki so se osebno zglasile, se izkaznice dostavijo na dom, skupnim pismenim prijaviteljem posameznih uradov se izkaznice dostavijo poverjeniku dotičnega urada. Vselej tega se občinstvo prosi, da ne hodi nadlegovat z vprašanji deželno poslovalnico, oziroma presojevalnico za izdajanje izkaznic, temveč naj vsakdo počeka, da se mu izkaznica osebno dostavi. Pripominja se, da se pri ogromni množini prošilcev vsled nezadostne zaloge blaga pri prvi razdelitvi ni moglo ustreči vsem in v polnem obsegu. Vsi, ki izkaznice sedaj ne dobe, to dobe pri jedni prihodnjih razdelitev ljudskega blaga, ki se bodo vršile sukcesivno na dobo vsakih 3 mesecev.

— **Razstava narodnih ročnih del in noš,** ki jo je nameravalo prirediti »Splošno slovensko žensko društvo« meseca avgusta t. l., se preloži na začetek oktobra. Opozarjamo na to zlasti nabiralke razstavnih predmetov na deželi, časa za nabiranje je torej dovolj. Naj bi se Slovenke iz vseh krajev potrudile, da zberejo najlepše in najzanimivejša narodna dela.

— **Klavirski izvod s slovenskim prevodom »Prošnje neveste«** si je nekdo izposodil iz gledališkega arhiva. Pozivlja se, da ga vrne nemudoma! Tudi druge izposojene muzikalijske in knjižne stvari brez odlašanja. Društvom, ki tekom bližnjih dni ne vrnejo izposojenega dramskega in glasbenega materiala, se ne poudi nobena reč več. Dovolj žalostno je, da treba terjati javno. — Gledališko ravne-

— **Izvajanje sene in slame iz ljubljanske mestne občine.** Glasom razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 19. junija 1918, št. 18.383 mora mestna občina ljubljanska k pokritju deželnega kontingenta prispevati z 4000 q sene in 300 q slame. Ker se ta krmila zasedena, ne sme noben posestnik sene in slame brez dovoljenja mestne občine izvažati. (§ 15, zak. z dne 3. junija 1918, dr. zak. št. 192). — Ker se bo sedaj pričela košnja otave, se posestniki, ki stanujejo izven mestne občine, imajo pa svoje travnike v mestnem pomerju, v lastnem interesu pozivljajo, da si pri mestnem magistratu preskrbe transportno dovoljenje.

— **Dvojna moka, dvojen kruh.** V ljubljanski okolici zlasti v predmestju se prav pogosto dogaja, da prejemajo posestniki in pridelovalci žita tudi krušne karte in karte za moko, dasi ravno se jim o rekviziciji pušča množina žita, ki gre samo pridelovalcem. Na ta način imajo ti posestniki dvojno preskrbo s kruhom in moko. Da navedemo samo en slučaj, opozarjamo na Moste, kjer dobiva župan Oražem na tudi drugi karte za moko in kruh, kljub temu, da se jim pušča že itak žito.

— **Na železnice vedno prijetnejše.** Iz Budimpešte poročajo, da je ogrski trgovski minister odredil, da mora vsak potnik, katerega se dobi brez veljavne voznega listka, plačati dvojno voznino, najmanj pa 10 K. Kdor stopi na peron brez karte, plača globo 2 K. Nadalje se ima strogo paziti, da se vozi vsakdo v razredu, za kateri je plačal. Ako je voz prepoln, morejo potniki doplačati višji razred ali pa se peljati v nižjem. Naredba stopi v veljavo 1. novembra.

— **Uvedba popolnega nedeljskega počitka brivcev na Kranjskem.** Z ozirom na pomankanje delavnih moči in z ozirom na to, da je bilo treba dati pomočnikom na delavne dni nadomestni počitek, so se člani deželne zadrge brivcev na občnem zboru, dne 16. julija zjednili in soglasno sklenili, da uvedejo od 1. avgusta t. l. popoln nedeljski počitek in da z istim dnevno cene za postrežbo primerno zvišajo. Pričakovati je, da bodo cenjeni naročniki in obiskovalci brivnic sedanjih položaj brivskih moštrov uvideli in smatrali uvedbo popolnega nedeljskega počitka in zvišanje cen sedanjemu času za neobhodno potrebno. Ker sedaj itak po vseh obrtnih trgovinah in pisarnah nedeljsko delo govina, je primerno, da se nedeljski počitek vpletje tudi pri brivskem obrtu. Vselej sklepa občnega zbora zadrge je postrežba v nedeljah tudi izven brivnice bodisi po moštru samem, kakor tudi od pomočnikov nedopustna, ker drugače nima sklep nedeljskega počitka nobenega pomena. Člani zadrge v mestu, kakor na deželi so primorani se omenjenih sklepov držati, ker ima v nasprotnem slučaju združno načelstvo pravico jim naložiti kazen in globo v znesku do 20 K. Načelstvo deželne zadrge brivcev prosi vse častite obiskovalce brivnic, da od 4. avgusta dalje ob nedeljah ne posejajo več brivskih lokalov in sicer tudi v tem slučaju ne, če bi se kedo izmed članov ne držal sklepov zadrge in da bi imel brivnico še dalje v nedeljah odprto. Takega člana naj slavno občinstvo samo obsodi, ker je obsodbe tudi vreden, če neče poznati discipline in reda združnega vodstva in kolektivnosti svojih sotovaršev.

— **Tvrdba A. Sinkovic nasledniki.** Mestni trg št. 19., ostane od 5.—26. avgusta zaprt.

— **Dvečasni službi cestnih moštrov** sta razpisani. Prošnje je vložiti do 30. avgusta 1918 pri c. kr. deželni vladi. Natančnejša pooblastila so razvidna na razglasu, ki je nabit na mestni deski.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** V času med 21. in 27. julijem se je rodilo 20 otrok, mrtvorojenih so bili 3, umrlo je 12 domačinov in 6 tujcev. Za grizo sta umrli 2 osebi, za jetiko 2 domačina in 2 tujca. Oboleli so: za grizo 5 domačinov in 3 vojaški, za vrtico 2 domačina.

— **Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Spodnjo Šiško** se vrši v nedeljo, dne 4. velikega srpana 1918 ob 4. uri popoldne v gostilniških prostorih »pri Kersicu« v Spodnji Šiški s sledečim sporedom: Nagovor namestnika predsednika, volitev novega odbora, vpisovanje novih članov, slučajnosti. Posebna vabila se ne razpošljejo. Slovenke, Slovenci! Po dolgem spanju se bode v nedeljo naša prepotrebna podružnica zopet vzdrnila. Pokazimo z obilno nedežbo na občnem zboru, da je Spodnja Šiška zvesto slovenska. Vabijo se še posebno podružnice iz mesta in okolice. Na svidenje!

— **Ciril in Metodova podružnica na Viču** priredi v nedeljo 4. avgusta svoj redni letni občni zbor ob 4. uri popoldne v gostilni pri Končanu v Rožni dolini. Vse Vičane vabimo, da se udeležijo občnega zbora v kar največjem številu, posebno pa še žene in dekleta, ki se ravno v zadnjem času tako odkrito posvedočile svojo narodno zavestnost.

— **Umrla je v Trstu, dne 30. julija t. l.** gospodinja Ivanka Cunder, sestra pokojnega Ludovika Cundra, gostilničarja pri »ruskem carju« v Mali vasi pri Ježici. Blag jej spomin!

— **Deček je zašel v Tomačevo pod Ljubljano,** kjer se nahaja že več dni. Star je 4 do 5 let. O sebi ne ve povedati drugega, kakor da mu je ime Tonček, materi pa Urška; oče je v vojski. Ima še dva brata, Binček in Francelj po imenu. Imajo baje tudi nekaj koz. Kdor ga pogreša, naj se zgasi v gostilni pri Kovaču poleg cerkve v Tomačevem.

— **Pojasnilo na dopis iz Borovnice z dne 29. julija 1918.** »Slov. Narod.« Ugotavlja, da sva v Borovnici dva prožna mojstra in da pogorelec Jakob Krašovec ni moj delavec. — Leo Macaratti, žel. prozni moister.

— **Iz Medvode, v nedeljo, dne 4. avgusta t. l.** ob ¼ 4. uri popoldne vrši se redni občni zbor ženske in moške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v prostorih gospoda Josipa Josiha, z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru prista zabava: prodaja cvetic, šaljiva pošta in šaljivi sročolov. Podružnica je deli časa ostala brez delovanja, vendar splošno zanimanje ter posebna vnema mnogoterih stane našo upajo, da

bode podružnica tem postrtovalnejši delovala in doprinesla v bodočnosti vse to, kar je v brezdelnem času zamudila. Na delo vsi, čas je zlato — postavimo pravčasno jezo na našemu narodnemu sovražniku — žrtvujemo vse in ne pustimo ga preko naših praporov z geslom: Stoj! Pridite vsi, ki čutite slovensko!

— **Trije vojaški na rekviziciji.** Iz breškega okraja nam poročajo, da so dne 22. t. m. prišli trije vojaški v milne na rekvizicijo. Eden se je skliceval na postavbo in grozil mlinarjem s puško in bajonetom. Plena so dobili na Sromljah 1 vrečko, poleg tega pa, ker ni bilo mlinarja slučajno doma, so mu razbili skrinjo, dasi je bil ključ notri, v skrinji je bilo 600 K denarja in nekaj obleke. Ker so bili otroci vedno zraven in kricali, niso vendar vojaški nicesar iz skrinje vzeli. — V Dečni selih so šli najprej namesto v mlin, v hišo Jozefa Cerjaka na breg, menda so mislili, da voda v breg teče, in tam je eden ostal zunaj na straži, a dva sta iskala nečesa po kuhinji, menda kaj za zolodec ali pa srajce, ker je slučajno eden razen ostankov ni imel — nato je prišla gospodinja iz hiše ter pokazala, kje da teče voda na mlin.

— **Učiteljska služba** je od 25. avgusta t. l. razpisana na šestrazredni plačilni razreda) v Voinku pri Celju. — Ker je kraj lep, razmere prav prijetne in življenje ne predrago, pričakujemo obilo vrhovnih prošalnikov.

— **Mariborske vesti.** Dramatično društvo v Mariboru opozarja vse pevke in pevce, da se vršijo pevske vaje za »Cesarsko slavnost« redno napreduje vsako sredo in soboto točno ob ¼ 9. zvečer v italijanskih prostorih v I. nadstropju Narodnega doma. Dan društvenega izleta k Arehu na Pohorje se določi pri prihodnjih pevskih vajah. Ravno tako se bo vršil tam pogovor o načinu, kako se naučimo plesa »Kolo«. Kdor ima veselje in potrebno zmožnost za petje lahko vsak dan prijavi svoj pristop odboru. — Schulverein razpošilja pod zaprto kuverto nabiralne pole, na katerih pročuje je poziv, naj naslovljenec obere hektor mogoče mnogo članov, podpornikov, ustanovnikov itd. Pa ne misli, da grede te nabiralne pole morda v zaledje! Pošilja jih ven v fronto, seveda anonimno. Ali je dotični človek ali ne, na to se ne ozirajo v svojih nameni nemški brezobzirnosti. Častnik naj bi vzel poslano polo in šel nad mostovo! Torej: terorizem v nemškonačionalne namene, kajti slovenski vojak in tudi menda podčastnik, si ne bodeta upala ugovarjati in plačala bodeta kar se bode zahtevalo, če prav proti volji. Na ta način seveda ni čudno, če je društvo kakor sledi iz poziva, doslej iz bojnega polja dobilo do 350.000 K; koliko je tu izsiljenega slovenskega denarja! Upamo, da ve vsak pošten Slovenec, v kateri namen mu ima služiti oni poziv. — Elektrificacija Maribora. Iz Maribora nam poročajo: Elektrificacija mesta dobro napreduje tudi že v predmestjih. Prvo mesto je računalo, da bo do dela že maja meseca končana. Ko so pričeli položati kabli, se je pokazala velika ovira v obliki poštno-brzojavno telegrafnega omrežja. Za to so morali s polaganjem električnega kabla prijeti takoi s prenašanjem brzojavno telegrafskih žic, ki so sedaj splošno preložene na — nasprotno stran poslopji. Novo je pri vpeljavanju elektrike, za naše mesto, tudi vpejavanje strelodvodov. Dočim je popreje imela strelodvod komaj vsaka 30, ali 40, hiša, ga ima sedaj skoro vsaka druga, nekateri po dva. Delo vodijo tehnični uradniki elektrarne iz Fale na Dravi, uslužbenec c. kr. pošte, dela sama pa opravljajo v to konumirani vojaški.

— **Kino Ideal.** Spored za danes, četrtek, 1. avgusta: »Sonce protokosti«, življenjska slika v štirih dejanjih. Avtor Richard Oswald. V glavni vlogah Hugo Fink, Ernst Ludwig in Kaja Oswald. Poleg tega se znamenita ameriška igralna lepota Klara Kimball Young v veseloigri »Ditty« — zmagovalka — ter komični prizori: »Pevska tekma v levji klečci«. Ta spored se prodaja samo dva dneva ter mladim ni dostopen. Predstave od 4. popoldne dalje, zadržaja ob ¼ 9. zvečer na vrtu. Svira dobra gledališka godba. Kino Ideal.

— **Izgradnja se je v soboto popoldne** srebrna ura — zapestila. Ker je bila drag spomin, se prosi, da je pošten najdlje proti nagradi odda v Rožni ulici št. 39. I. nadstr., F. Cwirn.

— **Izgradnja se je v soboto popoldne** steklen obesek z zlatim obrokom. Ker je bil drag spomin, se prosi, da ga pošten najdlje proti nagradi odda v Rožni ulici št. 39. I. nadstr., F. Cwirn.

Aprovizacija.

— **Mast na zelene izkaznice A.** Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo mast v soboto dne 3. avgusta popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od pol 2. do 2. št. 1 do 60, od 2. do pol 3. št. 61 do 120, od pol 3. do 3. št. 121 do 180, od 3. do pol 4. št. 181 do 240, od pol 4. do 4. št. 241 do 300, od 4. do pol 5. št. 301 do 360, od pol 5. do 5. št. 361 do 420, od 5. do pol 6. št. 421 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 10 K. Mast dobe vsi pripadniki te skupine. Izkazati se je pri nakupu masti z rumeno izkaznico za mast (odreže se kupon za avgust), nastavljeni južne železnice morajo primesti nakupno knjižico in nastavljeni državne železnice svojo železnico legitimaj. Brez teh dokazil ne dobi nič masti.

— **Marmelada na rumene izkaznice C.** Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo marmelado v petek dne 2. avgusta v soboto dne 3. avgusta pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: v petek dne 2. avgusta popoldne od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. št. 1201 do 1400. V soboto dne 3. avgusta popoldne od 8. do 9. št. 1401 do 1600, od 9. do 10. št. 1601 do 1800, od 10. do 11. št. 1801 do 2000.

do 2000, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 2001 do 2200, od pol 3. do pol 4. št. 2201 do 2400, od pol 4. do pol 5. št. 2401 do 2600, od pol 5. do pol 6. št. 2601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 2 K.

— **Razdelitev krompirja v občini Moste** se vrši v petek dne 2. avgusta od 8. do 12. ure iz skladišča pri Mauserju. Vsaka oseba dobi 2 kg. Železnice in isti, ki so sadili krompir, so izključeni. Na zamudnike se ne bode oziralo.

— **Razdelitev petroleja in sveč v občini Moste** se vrši iz skladišča pri Mauserju po sledečem redu: V ponedeljek 5. avgusta od 8. do 12. ure železnice in isti, od 2. do 4. ure stranke s številkami 1 do 300; v torek dne 6. avgusta od 8. do 11. ure št. 301 do konca; od 11. do 12. ure pa obrtniki. Na zamudnike se ne bo oziralo.

Razne stvari.

— **Usnja za milijon kron.** Pri nekem spediterju v Pragi so našli 34.844 kg usnja, ki je vredno dandanašnji milijon kron.

— **Umrljivost otrok v Bosni.** Centralni odbor za otroško varstvo v Zagrebu poroča, da je tekom vojne v Bosni umrlo 165.000 otrok v starosti pod 10 leti.

— **Kolera na Ruskem.** Finska brzojavna agencija poroča iz Petrograda, da je tam dne 18. in 19. julija obolelo na kolero 250 oseb, dne 20. julija pa 320. Doslej je zbolelo na kolero že nad 1000 oseb. Tudi v Moskvi se razširja kolera.

— **Vojni odruhi.** Vojni urad proti oduhu na Dunaju se je bavil samo pretekli teden z 285 slučajji odušerstva in navijanja cen, med njimi v enem slučaju z nekim prodajalcem delikates, ki je prodal 1 kilogram šunke za 100 kron.

— **Velika železniška nesreča.** Iz Berlina poročajo 30. t. m., da je skočil s tira vsak med Zantokom in Gurkovom. Zgoreli so štirje vagoni. Vnel pa se je tudi na bližnjem tiru stoječi vlak, zgoreli so trije vagoni. Mrtvih je okoli 40, težko ranjenih 20.

— **Večkratni umor in samomor zaradi rekvizicij.** Iz Temešvara poročajo, da je kmetski Dominika Bauer dne 29. julija zabodla svoja dva otroka, ustrelila nekega ruskega vojnega vjetnika, ki je delal na njemov posestvu, ter se nato sama obesila. V pismu, katero je zapustila, pravi, da je to storila, ker vojna tako dolgo traja in ker ji je vse revirirano.

— **Stoinšestletni »veleizdajnik« umrl.** V Sibeniku je umrl te dni neki 106 let stari mož iz Boke Kotorske, ki je bil ob pričetku vojne zaradi nekih »veleizdajniških« besed obsojen na smrt, ker so mu bili stia kot veleizdajnika po »prekem sodu« umrli. Pozneje je bi lstarček pomilošen na 15 let ječe. Zblaznel je in je umrl sedaj v blaznici v Sibeniku.

— **Nemški hypermoderni pisatelj H. H. Ewers,** ki ga po posredovanju nemških in madžarskih častnikov pozna tudi marsikatera slovenska gospodinja, je bil pred izbruhom vojne v Ameriki, odkoder se pozneje ni mogel vrniti. Živel in pisal je zato v New Yorku. Kakor poročajo listi, so ga sedaj ameriške oblasti zaradi protiameriške propagande zaprle in internirale.

— **Zopet dve žrtvi žračnočnega prometa.** Na žračni pošti Dunaj - Krakov se je zgodila 25. t. m. nesreča, ki je zahtevala 2 žrtvi. Žračno letalo se je moralo spustiti, ker mu je zmanjkalo bencina, na tla pri Tybih. Slo je takoj v Tybe pomožno letalo. Ko se je dvignilo pošto letalo, se je spustilo v zrak tudi drugo. Zadelo je ob neko drevo in padlo na tla. Ubila sta se oba letalca naradnik Albert Hedderich in narednik Fran Sobotnik.

Gospodarstvo.

— **Rekvizicija vina v Dalmaciji na armado.** Z Dunaja poročajo, da se namerava v Dalmaciji rekvizirati 20.000 hektolitrov vina za armado.

— **Poštni promet z Ukrajino.** Za pismenske pošiljave v Ukrajino veljajo sledeči pogoji: Morajo biti pisane samo v nemškem, ogrskem, rusinskem (ukrajinskem) ali francoskem jeziku; stenografija in tajna pisava je prepovedana. Naslov je dopolnjen z latinskimi pismenkami (eventualno med vrstami s cirilico). Ime odposilatelja mora biti naznanovano na pošiljki. Naznanila vojaške narave niso dovoljena. Pošte, ki ne odgovarjajo označenim pogojem, se vrnejo odposilatelju.

— **Radi preskrbe s sirovinami** po vojski je postavila

